

TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türk Hava Kurumu Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim, öğretim ve sınavlarla ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Türk Hava Kurumu Üniversitesi enstitülerinde yürütülen lisansüstü programlara kayıt ve kabul esasları, devam, sınavlar, tez ve başarı değerlendirmelerini içeren lisansüstü eğitim-öğretime ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- b) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- c) Anabilim dalı: Enstitüler bünyesinde eğitim programı bulunan anabilim dalını,
- ç) Anabilim dalı başkanlığı: Enstitüler bünyesinde eğitim programı bulunan anabilim dalı başkanlıklarını,
- d) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders, tez çalışması ve dönem projesi dönemlerinde rehberlik etmek üzere enstitü yönetim kurulu tarafından atanan öğretim üyesini,
- e) Dönem projesi: Tezsiz yüksek lisans programında kredisiz dönem projesi dersi kapsamında öğrenci tarafından hazırlanan raporu,
- f) Enstitü: Türk Hava Kurumu Üniversitesine bağlı enstitüleri,
- g) Enstitü kurulu: Enstitüler bünyesindeki müdür, müdür yardımcısı ve anabilim dalı başkanlarından oluşan kurulu,
- ğ) Enstitü yönetim kurulu: Enstitülerin yönetim kurullarını,
- h) GMAT: Graduate Management Admission Test Sınavını,
- ı) GRE: Graduate Record Examinations Sınavını,
- i) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,
- j) Müdür: Üniversiteye bağlı eğitim-öğretim hizmeti veren enstitü müdürlerini,
- k) Mütevelli Heyeti: Türk Hava Kurumu Üniversitesi Mütevelli Heyetini,
- l) ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- m) Program: Yüksek lisans ve doktora unvanlarına yönelik belirli sayıda ve belirli içerikte dersler ile doktora yeterlik sınavını, tez ve uygulamalarını,

- n) Rektör: Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörünü,
- o) Rektörlük: Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörlüğünü,
- ö) Senato: Türk Hava Kurumu Üniversitesi Senatosunu,
- p) Tez: Tezli yüksek lisans ve doktora tez çalışmasını,
- r) Üniversite: Türk Hava Kurumu Üniversitesini,
- s) YDS: Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
- ş) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ile İlgili Genel Hükümler

Kontenjanlar

MADDE 5 – (1) Yüksek lisans ve doktora programlarının kontenjanları, ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ile ilgili enstitü kurulları tarafından belirlenir ve Senatoya sunulmak üzere Rektörlüğe bildirilir.

(2) Rektörlük, enstitülerin öğrenci kabul edeceği yüksek lisans ve doktora programlarının adlarını, öğrenci sayılarını, şayet varsa özel başvuru koşullarını, son başvuru tarihlerini, sınav tarihlerini ve gerekli görülen diğer bilgileri Senato tarafından uygun görülmesi ve Mütevelli Heyet Başkanının onayı sonrası ilan eder.

Eğitim-öğretim süresi ve ücreti

MADDE 6 – (1) Üniversitede yüksek lisans ve doktora eğitim-öğretimi ücretlidir.

(2) Yüksek lisans, doktora ve/veya bilimsel ve yabancı dil hazırlık programlarının ücreti, ders başına eğitim-öğretim ücretleri, tez ücreti, dönem projesi dersi ücreti ve ön kayıt ücreti akademik yılın sonunda bir sonraki akademik yılda uygulanmak üzere, Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir.

(3) Bir eğitim-öğretim yılının başında kaydını yaptıran veya kaydını yenileyen öğrencinin herhangi bir sebeple Üniversiteden eğitim dönemi başlamadan kaydını sildirmesi halinde, önceki yarıyıllara ait öğrenim ücreti iade edilmez. Bir eğitim-öğretim yılının başında kaydını yaptıran veya kaydını yenileyen öğrencilerden ilgili programa ilişkin tüm programa ait toplam öğrenim ücretinin tamamını ilk kayıt esnasında ödemiş olanların, kayıt yaptırdıkları ya da yeniledikleri yarıyıl ve önceki yarıyıllara ait kısımları normal öğrenim süreleri dikkate alınmak suretiyle kesilir ve geri kalan miktarı kendilerine iade edilir.

(4) Öğrenim ücretlerini akademik takvimde belirtilen süre içinde ödemeyen öğrencilerin o dönem için ders kayıtları yapılmaz ve yenilenmez.

(5) Kendi rızasıyla kaydını sildiren öğrencilere, talepleri halinde kayıt sildirme tarihinden sonraki eğitim süresine ilişkin varsa peşin tahsil edilen eğitim ücreti Üniversite tarafından belirlenen usul ve esaslar dikkate alınarak iade edilir.

Başvuru şekli

MADDE 7 – (1) Türkiye’de ikamet eden Türk vatandaşı adaylar, kayıt yaptırmak istedikleri programı belirten belgeler ile ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından talep edilen diğer belgelerle birlikte akademik takvimde belirtilen süreler içinde ilgili enstitü müdürlüğüne başvurur. Yabancı uyruklu adayların ve yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşı adayların başvuruları elektronik ortamda kabul edilebilir.

(2) Başvuru için gerekli olan diploma yurt dışından alınmış ise, diplomanın YÖK tarafından denkliğinin bulunduğu dair belgenin aslı veya Üniversite tarafından onaylanmış suretinin ya da YÖK’e denklik başvurusunda bulunduğu dair belgenin aslı veya onaylı suretinin sunulması gerekir. Denklik

belgesinin aslının ilk yarıyılın sonuna kadar ibraz edilmesi zorunludur. İlk yarıyılın sonuna kadar denklik belgesinin ibraz edilmemesi halinde öğrencinin Üniversiteyle ilişiği kesilir.

(3) Kayıt için istenen belgelerin aslı veya Üniversite tarafından aslı görülerek onaylanacak örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın beyanına dayanılarak işlem yapılır.

(4) Gerçeğe aykırı veya yanıltıcı beyan ve belgelerle Üniversiteye kayıt hakkı kazanmış olanların belirlenmesi halinde kayıtları yapılmaz, kayıt yaptırmış olanların ise buldukları yarıyıla bakılmaksızın kayıtları iptal edilir, kendilerine verilmiş olan diploma dâhil tüm belgeler geçersiz sayılır ve haklarında yasal işlem başlatılır. Bu durumda olanlar öğrencilik statüsü kazanmamış sayılır ve gelecekte öğrencilikle ilgili hiçbir haktan yararlanamazlar.

(5) Kurum ve kuruluşlara ait uzman kadrolarını oluşturmaya yönelik olarak; ilgili kurum veya kuruluş ile Üniversite arasında eğitim veya işbirliği protokolü imzalanması halinde, ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışan adayların lisansüstü programlara kabulünde bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla eğitim veya işbirliği protokolünde belirtilen koşullar geçerlidir.

Başvuru koşulları

MADDE 8 – (1) Lisansüstü programlara başvuru koşulları aşağıda belirtilmiştir:

a) Tezli yüksek lisans programına başvurabilmek için adayların; bir lisans diplomasına sahip olmaları, ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 55 standart puan veya YÖK tarafından ALES taban puanına karşılık belirlenen GMAT veya GRE'den eşdeğer puanı almış olmaları gerekir. Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz.

b) Genel not ortalaması 3,30 ve üzerinde olan lisans programına kayıtlı öğrenciler, lisans derecesi almak için gerekli olan ders yüküne ek olmaması ve zorunlu olan kredi hesabında yer almaması kaydıyla lisans öğrenimlerinin son yılında, anabilim dalının önerisi ve Senato kararı ile bir yüksek lisans programına kaydolarak ücreti karşılığında en fazla üç ders alabilir ve başarılı olmaları durumunda bu dersleri yüksek lisans ders yüküne saydırabilirler.

c) Yabancı dilde yürütülen yüksek lisans ve doktora programlarına başvuracak adayların ilgili eğitim dilinde YDS'den 60 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliliği kabul edilen bir sınavdan bu puan muadili bir puanı almış olması gerekir.

ç) Doktora programına başvurabilmek için adayların; tezli yüksek lisans diplomasına, hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli tıp, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri diplomasına, eczacılık ve fen fakülteleri lisans veya yüksek lisans derecesine veya ilgili mevzuatta belirlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 55 puana sahip olması gerekir.

d) Doktora programına başvuru sırasında halen bir tezli yüksek lisans programının tez aşamasının son yarıyılında olan adayların, tez danışmanlarının uygun görüşü üzerine yapacakları başvuruları; öğrenimlerini en geç, başvuru yaptıkları dönemin Üniversiteye ilk kayıtları için ilan edilen sürenin sonuna kadar tamamlamaları şartıyla kabul edilebilir.

e) Eğitim dili Türkçe olan doktora programına öğrenci kabulünde; anadillerinin dışında İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Rusça, Arapça, Çince, Japonca ve Farsça dillerinin herhangi birinden yapılan YDS'den 55 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliliği kabul edilen bir sınavdan bu puan muadili bir puanın alınması zorunludur.

f) Herhangi bir lisansüstü programdan ayrıldıktan sonra en fazla bir yarıyıl ara vererek yeniden bir lisansüstü programa başvuru yapanlardan başvuru yaptıkları anabilim dalının ilan ettiği ALES puanını sağlamış olmak koşulu ile yeni tarihli ALES belgesi talep edilmez.

g) Adaylar ALES puanı yerine ilgili enstitü tarafından ilan edilen GRE, GMAT ve benzeri eşdeğer uluslararası sınav puanı; ilgili enstitü tarafından puan koşulunun ilan edilmemesi durumunda ise

Üniversitelerarası Kurul tarafından ilan edilen ALES taban puanına karşılık gösterilen eşdeğer uluslararası sınav puanı ile başvuru yapılabilir.

ğ) ALES ve eşdeğeri uluslararası sınav puanlarının geçerlilik süresi, adayın sınava girdiği tarihten itibaren ilgili sınavları yapan kurumun belirlediği geçerlilik süresidir. Lisansüstü programa başvuru tarihinde geçerlilik süresinin dolmamış olması gerekir. Başvuru tarihinde geçerli olan belge programa kayıt tarihinde de geçerli sayılır.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 9 – (1) Adayların değerlendirilmesi jüriler tarafından yapılır. Jüriler anabilim dalları tarafından belirlenen en az üç öğretim üyesinden oluşur. Bir anabilim dalında yürütülen farklı lisansüstü programlar için ayrı jüriler kurulabilir.

(2) Bir lisansüstü programa başvuran adayın başarı durumu 100 tam puan üzerinden hesaplanan toplam puanı ile belirlenir.

(3) Tezli yüksek lisans programına öğrenci kabulünde adayın başarı notu aşağıdaki kriterlere göre belirlenir:

- a) ALES puanının % 50'si,
- b) Lisans genel not ortalamasının % 30'u,
- c) Mülâkat/bilim sınavı değerlendirmesinde 100 tam puan üzerinden aldığı puanın % 20'si.

(4) Tezli yüksek lisans programına öğrenci kabulünde toplam puanı 100 tam puan üzerinden en az 60 olan adayların hesaplanan toplam puanı en yüksek olan adaydan başlayıp sıralanarak, asil ve yedek öğrenci adayları belirlenir. Toplam puanı eşit olan adaylar, kendi aralarında lisans genel not ortalamalarına göre sıralanır.

(5) Tezsiz yüksek lisans programına öğrenci kabulünde adayın başarı notu sıralaması lisans genel not ortalaması dikkate alınarak yapılır. Mezuniyet puanı en yüksek olan adaydan başlayıp sıralanarak, asil ve yedek öğrenci adayları belirlenir. Toplam puanlarının eşit olması durumunda mezuniyet tarihi yeni olan adaya öncelik verilecek şekilde kabul işlemi yapılır.

(6) Doktora programına öğrenci kabulünde adayın başarı notu aşağıdaki kriterlere göre belirlenir:

- a) ALES puanının % 50'si,
- b) YDS'den veya ÖSYM tarafından denkliği kabul edilen bir yabancı dil sınavından aldığı puanın % 10'u,
- c) Yüksek lisans genel not ortalamasının % 20'si,
- ç) Mülâkat/bilim sınavı değerlendirmesinde 100 tam puan üzerinden aldığı puanın % 20'si.

(7) Doktora programına öğrenci kabulünde toplam puanı 100 tam puan üzerinden en az 60 olan adayların hesaplanan toplam puanı en yüksek olan adaydan başlayıp sıralanarak, asil ve yedek öğrenci adayları belirlenir. Toplam puanı eşit olan adaylar, kendi aralarında mülâkat değerlendirmesinde aldığı puana göre sıralanır.

(8) Anabilim dalı yaptığı aday sıralamalarını liste halinde enstitü müdürlüğüne tutanak ile teslim eder.

(9) Enstitü yönetim kurulu, gerekli koşulları sağlayan adayları ilgili programın kontenjanına göre asil ve yedek liste halinde belirleyerek karara bağlar.

(10) Farklı alanlarda lisans ve/veya yüksek lisans eğitimi almış adayların lisansüstü programlara doğrudan kabulüne veya bilimsel hazırlık programına yönlendirilmelerine, ilgili anabilim dalı başkanlığının görüşü alınarak enstitü yönetim kurulu karar verir.

(11) Yabancı uyruklu adayların başvuruları ilgili anabilim dalı başkanlığı görüşü alınarak ilgili enstitü yönetim kurulunca on beş gün içerisinde değerlendirilir. Belgelerinde eksiklik veya tahrifat olanların Üniversiteye kayıtları yapılmaz, yapılmış ise iptal edilir.

Kesin kayıt

MADDE 10 – (1) Programlara girmeye hak kazanan adaylar Üniversite tarafından istenen belgeler ile enstitü müdürlüğü tarafından oluşturulan kayıt bürolarına bizzat başvurarak kesin kayıtlarını yaptırırlar. Ancak belgelenebilir mazereti olan aday, kaydını kanuni temsilcisi veya noter aracılığıyla belirleyeceği vekili ile yaptırabilir.

(2) Eksik belge ve posta yoluyla kesin kayıt yaptırılmaz. Belirlenen tarihler arasında kesin kaydını yaptırmayan adaylar herhangi bir hak iddia edemezler.

(3) Öğrenim ücretini belirlenen süre içinde ödemeyenlerin kayıtları yapılmaz.

Bilimsel hazırlık ve yabancı dil hazırlık programlarına öğrenci kabulü

MADDE 11 – (1) Lisans ve/veya yüksek lisans derecesini başvurdukları lisansüstü programla ilgili bir alandan almamış olan adaylara gerekli görüldüğü durumlarda eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir. Bilimsel hazırlık programında yer alacak dersler anabilim dalı başkanlığının önerisi üzerine ilgili enstitü kurulu tarafından belirlenir.

(2) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler ilgili lisansüstü programı tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez.

(3) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili devam, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı, kayıt silme ve diğer esaslarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(4) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıldır. Yaz öğretimi bu süreye dahil edilmez. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişkisi kesilir. İki yarıyıl içinde derslerin tamamından başarılı olan öğrenci, ilgili yarıyla ait öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile lisansüstü programa devam etmek için kayıt yaptırabilir.

(5) Yabancı dilde yürütülen yüksek lisans programlarına başvuru için yeterli puana sahip olmayan adayların, yazılı başvuruda bulunmaları halinde; ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla İngilizce hazırlık programına öğrenci olarak kayıt yaptırmaları sağlanır. Bu programı başarı ile tamamlayan adaylar, kabul edildikleri yüksek lisans programına devam ederler. İngilizce hazırlık dönemindeki öğrenciler, bu program dışında başka ders alamaz.

(6) Bilimsel hazırlık programı sırasında bilimsel hazırlık öğrencileri kabul edildiği yüksek lisans ya da doktora programlarından ders alamaz.

(7) Bilimsel hazırlık programına devam eden bilimsel hazırlık öğrencileri, askerlik nedeniyle öğrenime ara verme talebinde bulunamaz.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 12 – (1) Belirli bir konuda bilgisini artırmak isteyen kişiler, ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenen lisansüstü derslere özel öğrenci olarak kabul edilebilir. Bu öğrencilerden lisansüstü programlara ait başvuru koşullarını sağlamaları beklenmez. Özel öğrencilik ilgili programda doğrudan derece elde etmeye yönelik bir eğitim olmayıp süresi iki yarıyılı geçemez. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar, öğrencilik haklarından yararlanamazlar. Özel öğrencilerin, Mütevelli Heyet tarafından belirlenen eğitim-öğretim ücretini ödemeleri gerekir.

(2) Lisansüstü programa kabul edilen öğrencilerin özel öğrenci olarak aldığı ve başarılı olduğu derslerin muafiyet işlemlerinde, muafiyet verilen dersler ilgili lisansüstü eğitiminde verilen derslerin % 50'sini geçemez.

(3) Özel öğrenci statüsünde ders alanlar; öğrencilik haklarından yararlanamaz ve tez çalışması veya dönem projesi yapamazlar, ancak Üniversite ve ilgili enstitüye karşı yükümlülüklerini yerine getirmek ve izledikleri derslerin bütün koşullarına uymak zorundadırlar. Özel öğrencilere diploma veya unvan verilmemekle birlikte, izledikleri dersleri ve aldıkları notları gösteren bir belge verilir. Bu belgede özel öğrencilik durumu belirtilir.

(4) Özel öğrencilerin almış ve başarılı oldukları dersler, öğrencinin bu Yönetmelik hükümlerine göre bir lisansüstü programa kabul edilmesi halinde; yazılı başvurusu ve ilgili enstitü yönetim kurulunun onayı ile lisansüstü programda yer alan dersler yerine sayılabilir.

Yabancı uyruklu öğrenci kabulü

MADDE 13 – (1) Yabancı uyruklu öğrencilerin; Türkiye’de bulunan yükseköğretim kurumlarının veya denkliği YÖK tarafından kabul edilen yurt dışındaki bir yükseköğretim kurumunun lisans veya yüksek lisans diplomasına sahip olmaları ve ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenen kontenjan, usul ve esaslar dâhilindeki şartlara sahip olmaları gerekir. Yabancı uyruklu öğrenciler başvurdukları lisansüstü programın anabilim dalı başkanlığının olumlu görüşü alınarak, YÖK tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde, enstitü yönetim kurulu kararı ile lisansüstü programlara kabul edilebilir.

(2) Eğitim dili Türkçe olan programlara başvuran yabancı uyruklu öğrencilerin müracaat sırasında İngilizce dışında hazırlanmış lisans veya yüksek lisans mezuniyet belgeleri ile not dökümlerinin aslı ve onaylı Türkçe veya İngilizce tercümelerini ve lisansüstü programları izleyebilecek Türkçe bilgisinin olduğunu gösterir belgeyi ilgili enstitü müdürlüğüne teslim etmeleri zorunludur. Yabancı dilde yürütülen programlara başvuracak adaylardan Türkçe yeterlik belgesi istenmez. Söz konusu adaylar için lisansüstü programlara başvurularda ALES şartı aranmaz.

(3) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile imzalanmış protokol, ikili anlaşma, Avrupa Birliği Uyum Programı, öğrenci değişim programları ve benzeri antlaşmalar ile gelen yabancı uyruklu hükümet burslusu ve antlaşmalı öğrenciler, başkaca şart aranmaksızın programa kabul edilirler.

Yatay geçiş yoluyla öğrenci kabulü

MADDE 14 – (1) Üniversitedeki bir enstitü anabilim dalında veya başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programında bilimsel hazırlık hariç en az bir yarıyılı tamamlamış olan öğrenciler, lisansüstü programlara yatay geçiş yoluyla başvurabilir.

(2) Başka bir üniversiteye bağlı enstitülerin birinden, Üniversitedeki enstitülerden herhangi bir lisansüstü programa yatay geçiş yapmak isteyenlerin, enstitüye kabul edilebilmeleri için öğrencinin ilk girdiği enstitüde en az bir yarıyıl lisansüstü öğrenim görmüş ve yatay geçiş yapmak istediği lisansüstü programa öğrenci kabul koşullarını yerine getirmiş olması gerekir.

(3) Üniversitenin enstitüleri bünyesinde bir tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, tezli yüksek lisans programı için bu Yönetmelikte belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, anabilim dalının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenen kontenjan dâhilinde tezli yüksek lisans programına yatay geçiş yapabilirler. Tezli yüksek lisansa kayıt hakkı kazanan öğrencilerin tezsiz yüksek lisans programında aldıkları dersler, enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

(4) Üniversitenin enstitü ve anabilim dalları arasındaki yatay geçişler için de bu maddede belirtilen koşullar aranır. Bu öğrencilerin almış oldukları derslerden hangilerinin ilgili lisansüstü programa sayılacağı ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

Öğrenci kimlik kartı

MADDE 15 – (1) Yüksek lisans ve doktora programlarına kesin kayıt yaptıran ya da kaydını yenileyen öğrencilere, Rektörlük tarafından bir yıl geçerli olan fotoğraflı bir kimlik belgesi verilir.

(2) Mezun olan ya da Üniversite ile ilişkisi kesilen öğrenci kimlik kartını iade eder. Yıpranan kimlik kartı yenisi ile değiştirilir. Kimlik kartının kaybedilmiş olması durumunda, öğrencinin, kimliğinin

kaybolduğuna dair bir dilekçeyle ilgili enstitü müdürlüğüne başvurması üzerine, kendisine ücret mukabili yeni kimlik kartı düzenlenir.

Kayıt yenileme

MADDE 16 – (1) Öğrenciler her yarıyıl başında akademik takvimde belirtilen süre içinde kayıtlarını yenilemek zorundadır. Kayıt yenileme işleminin tamamlanabilmesi için program ücretinin veya ders ücretinin ödenmiş olması zorunludur. Yüksek lisans ve doktora programlarının tez ve dönem projesi aşamasındaki öğrencilerinin her yarıyıl başında tez ve dönem projesine kayıt yaptırmaları zorunludur. Bu koşulu yerine getirmemiş öğrencilerin yarıyıl kayıt yenileme işlemi yapılmaz.

(2) İki yarıyıl üst üste kaydını yenilemeyen öğrencilerin kayıt yenilemek istedikleri yarıyılın ücretini ödemiş olması koşuluyla kayıtları yenilenir. Bu koşulu yerine getirmemiş öğrencilerin yarıyıl kayıt yenileme işlemleri yapılmaz. Kayıt yenilemedikleri dönemde öğrencilik haklarından yararlanamazlar, o yarıyıla ait derslere ve sınavlara giremezler.

(3) Öğrencinin kayıt yenilemediği yarıyıllar, azami öğrenim süresinden sayılır.

(4) Öğrenim ücretini ödeyen öğrenciler o yarıyıl için belirlenen derslerden oluşturdukları ders programlarını ders danışmanlarına onaylatarak ders kayıt işlemlerini yapmak zorundadırlar. Öğrenciler kayıt yenileme ve derse yazılma işleminin tümünden şahsen sorumludur ve ders kayıtlarını bizzat kendileri yaptırmakla yükümlüdürler. Ders alma işlemini tamamlayan öğrencinin kaydı yenilenmiş sayılır.

Kayıt dondurma

MADDE 17 – (1) Öğrenciler kayıt dondurma başvurularını, haklı ve geçerli nedenleri kanıtlayan belgeleri ile birlikte kayıt dondurma talep formu doldurarak akademik takvimde belirtilen süreler içerisinde ilgili enstitü müdürlüğüne yaparlar. Kayıt dondurma süresi öğrenim süresinden sayılmaz.

(2) Aşağıda belirtilen haklı ve geçerli nedenlerle ve ilgili yönetim kurulunca, istekte bulunan öğrencinin kaydı bir defada en çok iki yarıyıl için dondurulabilir:

a) Öğrencinin; raporla belgelenmiş bulunan sağlıkla ilgili mazeretinin olması.

b) Daimi ikametgâhının bulunduğu mahallin doğal afete uğradığının mahallin en büyük mülki amiri tarafından verilecek bir belge ile belgelendirilmesi.

c) Belgelenmiş olmak kaydıyla anne, baba, kardeş, eş veya çocuğunun ölümü veya bunların ağır hastalığı halinde bakacak başka bir kimsenin bulunmaması.

ç) Öğrencinin tutukluluk hali.

d) Öğrencinin yurt dışında geçici olarak eğitim programına katılması.

e) Öğrencinin; her ne suretle olursa olsun askerlik tecil hakkını kaybetmesi veya tecilinin kaldırılması suretiyle askere alınması.

(3) İlgili yönetim kurulunun haklı ve geçerli kabul edeceği diğer nedenlerin ortaya çıkması halinde belirtilen haklı ve geçerli mazeretlerden aranacak belgeler ilgili yönetim kurulunca belirlenir.

Kayıt silme

MADDE 18 – (1) 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre yükseköğretim kurumundan çıkarma cezası alan bir öğrencinin ilgili yönetim kurulu kararı ile Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(2) Öğrencinin kendi isteği ile kaydını sildirme talebinde bulunması halinde, ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile ilişkisi kesilir.

(3) İlişkisi kesilen öğrencilere, ilgili enstitü müdürlüğüne bir dilekçe ile başvurmaları halinde durumlarını gösteren bir belge verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim-Öğretim, Ders Kayıtları, Sınavlar ve Değerlendirme

Akademik takvim

MADDE 19 – (1) Üniversitenin eğitim ve öğretim yılına ait akademik takvimi, enstitülerin önerisi ve Senatonun kararı ile belirlenir ve ilan edilir.

(2) Lisansüstü programlarına ilişkin eğitim ve öğretim başlangıç ve bitiş, yarıyıl içi sınav ve yarıyıl sonu sınav tarihleri, öğrenim ücreti yatırma, kayıt yenileme ve benzeri konulara ilişkin tarihler akademik takvimde belirtilir.

Anabilim dalı başkanlarının sorumluluğu

MADDE 20 – (1) Enstitü anabilim dalı başkanları, kendi anabilim dallarıyla ilgili lisansüstü öğretim uygulanmasından ve yürütülmesinden enstitüye karşı sorumludurlar.

Öğretim elemanı görevlendirilmesi

MADDE 21 – (1) Lisansüstü programların yürütülmesi için öğretim elemanları; ilgili anabilim dalında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentler arasından ve Üniversite bünyesinde aynı nitelikte eğitim-öğretim yapan anabilim dallarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentler arasından ya da gerekli görüldüğu takdirde başka bir anabilim dalından veya başka bir yükseköğretim kurumundan enstitü yönetim kurulu kararı ve Rektörlüğün uygun görüşü sonrasında görevlendirilebilir.

Derslerin açılması

MADDE 22 – (1) Bir derse, enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenen asgari sayının altında öğrencinin kayıt olması halinde bu ders açılmaz ve derse kayıt yaptıran öğrencilerin, açılan farklı bir derse kayıt yaptırabilmeleri için, yarıyılın başladığı günden itibaren beş gün süre verilir.

Derslere kayıt

MADDE 23 – (1) Danışman açık bulunan dersler arasından öğrencinin alacağı dersleri, öğrenciyle birlikte tespit eder ve öğrenci bu derslere kayıt olur. Öğrenci, danışmanının uygun bulması durumunda, alacağı derslerin en fazla ikisini; ilgili enstitünün diğer programlarında açılmış bulunan derslerden ya da ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun onayı ile Üniversitenin diğer enstitülerinde veya diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan lisansüstü derslerden de seçebilir.

(2) Bir yüksek lisans öğrencisinin alacağı derslerin en çok ikisini, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşulu, ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun onayı ile lisans düzeyindeki derslerden seçilebilir. Doktora öğrencisinin alacağı derslerin ise en çok ikisi ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun onayı ile yüksek lisans düzeyindeki derslerden seçilebilir.

(3) Öğrenciler, akademik takvimde belirlenen süreler içinde, o yarıyılta aldıkları derslere, danışmanlarının onayı ile ekleme veya silme yapabilir. Ancak, yapılacak ders silme işlemi sonucunda, o derse kayıtlı öğrenci sayısının, enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenen asgari öğrenci sayının altına düşmesi durumunda, o ders için silme işlemi yapılmaz.

Derslere devam

MADDE 24 – (1) Lisansüstü programlarda; kuramsal derslerde %70, uygulamalı derslerde ise %80 devam şartı aranır.

(2) Öğrenciler; derslere, uygulamalara, seminerlere, yarıyıl içi ve yarıyıl sonu sınavlarına ve diğer bütün çalışmalara katılmak zorundadır.

(3) Öğrencilerin ders, uygulama ve benzeri çalışmalara devam durumları ilgili öğretim elemanı tarafından izlenir.

Ders sınavları ve değerlendirme

MADDE 25 – (1) Öğrenciler ara sınav ve/veya dönem içi çalışmalarından başka, dönem sonu sınavına ve/veya dönem sonu proje çalışması değerlendirmesine alınır. İlgili anabilim dalı tarafından belirlenen dönem sonu sınav programı ilgili enstitü tarafından onaylandıktan sonra duyurulur.

(2) Lisansüstü programlara kayıtlı öğrencilerin, bir dersin dönem sonu değerlendirilmesine alınabilmesi için ara sınav/sınavlara katılması ve öğretim elemanı tarafından dönem başında belirlenen koşulları yerine getirmesi zorunludur.

(3) Sınavların türü, dersi veren öğretim üyesi tarafından belirlenir; yazılı, ödev veya uygulamalı olarak çeşitli türlerde yapılabilir. Sınavların türleri ve başarı değerlendirmesine esas alınacak etkinlikler ve bunların ağırlıkları dersi veren öğretim üyesi tarafından yarıyıl başında öğrencilere duyurulur.

(4) Öğrenciler kayıt yaptırdıkları kredili derslerden her yarıyıl içinde en az bir defa ara sınavına girer. Ara sınav, tez yazım esaslarına uygun olarak hazırlanmış ödev/ödevlerin veya uygulamaların değerlendirilmesi biçiminde de olabilir. Birden fazla ara sınav yapılması halinde sınavların aritmetik ortalaması esas alınır. Ara sınav tarihleri, akademik takvimde belirtilen sürelerle uygun olarak, ilgili öğretim üyesi tarafından belirlenir ve duyurulur.

(5) Yarıyıl sonu sınavı, bilimsel araştırma yöntemlerine uygun olarak hazırlanmış dönem ödevinin veya uygulamaların değerlendirilmesi biçiminde de olabilir.

(6) Enstitü yönetim kurulunun uygun göreceği mazeretler sebebiyle, ara sınavlara ve yarıyıl sonu sınavlarına giremeyen lisansüstü öğrencilere, enstitü yönetim kurulunca mazeret sınav hakkı verilir. Kısa süreli sınavlar için mazeret sınav hakkı verilmez.

(7) Kredili bir dersin başarı harf notu; ara sınavlar ve/veya dönem içi çalışmalar, dönem sonu sınavı ve/veya dönem sonu proje çalışması değerlendirilerek aşağıdaki çizelgeye göre harf notlarından biri başarı notu olarak verilir:

a)

<u>Puan</u>	<u>Harf Notu</u>	<u>Katsayı</u>
90-100	AA	4,00
85-89	BA	3,50
80-84	BB	3,00
70-79	CB	2,50
60-69	CC	2,00
50-59	DC	1,50
45-49	DD	1,00
0-44	FF	0,00

b) (a) bendindeki çizelgede yer alan harf notlarının dışında kalan değerlendirmeler için aşağıdaki harfler kullanılır:

1) NA: Devamsız,

2) S: Başarılı,

3) U: Başarısız,

4) P: Not ortalamalarına katılmayan dersleri sürdürmekte olan öğrenci.

5) I notu: Hastalık veya geçerli başka bir nedenle başarı notu oluşmamış öğrencilere verilir. Bir dersten I notu alan öğrenciye, eksiklerini tamamlamak üzere yarıyıl için belirlenmiş son sınavın bitiminden itibaren on beş gün süre tanınır. Bu süre içerisinde eksiklerini

tamamlamayan öğrencinin I notu, kendiliğinden FF veya U notuna dönüşür; ancak uzayan hastalık ve benzeri hallerde, anabilim dalının önerisi ve ilgili yönetim kurulunun onayıyla I notunun süresi bir sonraki yarıyılın kayıt başlangıcına kadar uzatılabilir.

6) EX notu: Lisansüstü programlara kabul edilen, hazırlık sınıfınca uygulanan İngilizce yeterlik sınavı sonucu başarılı görülerek muaf tutulan öğrencilere verilir.

c) Öğretim elemanı, (a) bendindeki çizelgeyi referans alabileceği gibi, dersi alan öğrencileri dönem başında bilgilendirmek kaydıyla bağlı değerlendirme de yapabilir.

(8) Bir dersten başarılı sayılabilmek için; yüksek lisansta en az CC, doktora ise en az CB notu almak gerekir.

(9) Derse devam yükümlülüklerini ya da ders uygulamalarına ilişkin koşulları yerine getirmediği için yarıyıl sonu sınavına girme hakkını elde edemeyen öğrenciler devamsız (NA) sayılır ve bu durumdaki öğrencilerin harf notu (FF) olarak işlem görür. Tez çalışması, seminer ve dönem projesi gibi kredisiz dersler başarılı (S) ya da başarısız (U) olarak değerlendirilir. (S) ve (U) notları genel not ortalamasına katılmaz. Sınavlara katılmayan öğrencilere (FF) notu verilir.

(10) Öğrencinin bir dersten aldığı ağırlıklı not, o dersin AKTS kredi değeri ile öğrencinin aldığı başarı notu katsayısı çarpılarak bulunur. Genel not ortalaması, alınan derslerin ağırlıklı notları toplamının ders AKTS kredileri toplamına bölünmesi ile elde edilir.

(11) Mezuniyet için genel not ortalamasının yüksek lisansta en az 2,50/4,00 doktora ise en az 3,00/4,00 olması gerekir.

(12) Sınav sonuçlarına, maddi hatalar dışında itiraz edilemez. Öğrenci, maddi hata başvurusunu sınav sonuçlarının ilanından itibaren yedi iş günü içinde enstitüye yazılı olarak yapabilir. Süresi içinde yapılmayan itirazlar dikkate alınmaz. Maddi hata başvurusu enstitü müdürlüğünce incelenerek on gün içinde sonuca bağlanır. Belirlenen maddi hata enstitü yönetim kurulu tarafından düzeltilir.

(13) İlan edilen sınav notları ile ilgili itirazlar, sınav sonucunun ilanını izleyen beş işgünü içinde öğrencinin veya öğretim elemanının yazılı başvurusuyla yapılır ve beş işgünü içerisinde de ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından karara bağlanır.

(14) Öğrencinin yurt dışı değişim programları çerçevesinde almış oldukları dersler, enstitü yönetim kurulu kararıyla kayıtlı olduğu lisansüstü programdaki derslerin yerine sayılır.

(15) Yarıyıl sonunda tüm derslerin notları ve sınav evrakı dersi veren öğretim üyesi tarafından imzalanmış olarak en geç on beş gün içinde ilgili enstitüye bir tutanakla teslim edilir. Sınav evrakı beş yıl süreyle enstitü arşivinde, takip eden beş yıl süreyle de Üniversite arşivinde saklanır.

(16) Üniversite tarafından, öğrencinin herhangi bir yarıyıldan sonra programına devam edebilmesi için gerekli ek başarı koşulları belirlenebilir.

(17) Yeterlik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, kağıt ortamında ve eş zamanlı olarak yapılabileceği gibi alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından, her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir. Sınavlarda sorulacak soruların hazırlanması, soru bankasının oluşturulması ve şifrelenmesi, sınav sorularının kâğıt ortamında veya elektronik ortamda saklanması ile sınav güvenliğinin sağlanmasına ilişkin ilkeler enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

(18) Lisansüstü programlarda; en az bir ara sınav, ödev veya proje ile yazılı yarıyıl sonu sınavı yapılmak suretiyle alınan notların dersi veren öğretim üyesi tarafından belirlenen katsayılar kullanılarak ağırlıklı ortalaması hesaplanır ve her derse ait başarı notu belirlenir. Lisansüstü programlarında değerlendirme, bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

Ders tekrarı

MADDE 26 – (1) Öğrenci başarısız olduğu zorunlu dersleri takip eden yarıyıllarda tekrar alır.

(2) Seçmeli derslerden başarısız olan öğrenci, başarısız olduğu dersi tekrar edebileceği gibi, başarısız olduğu dersin yerine başka bir seçmeli dersi de alabilir.

(3) Öğrenci, yazılı dilekçe vermesi halinde başarısız olduğu dersleri transkriptinden sildirebilir.

Yaz okulu

MADDE 27 – (1) Güz ve bahar yarıyıllarına ek olarak enstitüler bünyesinde yaz okulu da açılabilir. Yaz öğretimi, ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütülür.

Ders transferi

MADDE 28 – (1) Bir öğrencinin 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen özel öğrenci statüsünde aldığı lisansüstü dersler dâhil olmak üzere, enstitüye kaydolmadan önce yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarından almış olduğu lisansüstü dersler, ilgili anabilim dalının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun kararıyla öğrencinin kayıtlı olduğu programa transfer edilebilir.

(2) Farklı yükseköğretim kurumlarından yaz öğretiminde olmamak kaydıyla alınmış derslere ilişkin ders transferleri, not döküm belgelerinde orijinal ders adı, ders kodu ile yer alır. Alınan dersin AKTS karşılığı ile alınan notun Üniversitedeki eşdeğer harf notu karşılığı, ilgili enstitü yönetim kurulu kararıyla tespit edilir.

Not ortalamalarının hesaplanması

MADDE 29 – (1) Bir dersten kazanılan AKTS; o dersin AKTS'si ile öğrenciye takdir edilen başarı notu katsayısının çarpımıyla bulunan sayıdır.

(2) Yarıyıl not ortalaması; o yarıyıl kayıt olunan derslerden kazanılan AKTS'ler toplamının, kayıt olunan derslerin AKTS'leri toplamına bölünmesiyle elde edilen sayıdır.

(3) Genel not ortalaması; öğrencinin programa girişinden itibaren kayıt olunan derslerin tümünden kazanılan AKTS'ler toplamının, kayıt olunan tüm derslerin AKTS'leri toplamına bölünmesi ile elde edilen sayıdır.

(4) Tekrar edilen veya not yükseltmek için alınan derslerde, yaz öğretimi dâhil, önceki not ne olursa olsun, en son not esas alınır.

(5) Ortalamaların hesaplanmasında sonuç, virgülden sonra iki hane yürütülür.

Disiplin

MADDE 30 – (1) Lisansüstü öğrencileri, disiplin iş ve işlemlerinde; Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Danışmanlar

MADDE 31 – (1) Lisansüstü öğrencilerine, ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ile ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından bir danışman atanır. Lisansüstü araştırmanın ya da çalışmanın niteliğinin birden fazla danışmanı gerektirdiği durumlarda, aynı şekilde ikinci bir danışman atanabilir.

(2) Doktora programlarında birinci danışman, Üniversite kadrosundaki öğretim üyeleri arasından atanır. İkinci danışmanlar ise Üniversite kadrosu dışındaki öğretim üyeleri arasından atanabilir. Doktora danışmanlarının; en az dört yarıyıl bir lisans veya iki yarıyıl tezli yüksek lisans programında ders vermiş ve en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olmaları gerekir.

(3) Yüksek lisans programlarında birinci danışman; Üniversite kadrosundaki öğretim üyeleri arasından atanır. İkinci danışman ise Üniversite kadrosu dışındaki öğretim üyeleri arasından atanabilir. Yüksek lisans danışmanlarının en az iki yarıyıl bir lisans programında ders vermiş olmaları gerekir.

(4) Danışman atanıncaya kadar, bu görev ilgili anabilim dalı başkanı tarafından yürütülür.

(5) Mazeretsiz iki yarıyıl kaydını yenilemeyen öğrencinin danışmanlığı anabilim dalı başkanlığına aktarılır.

Danışman değişikliği

MADDE 32 – (1) Lisansüstü öğrencilerin danışmanları; ölüm, emeklilik, işten ayrılma, farklı bir yükseköğretim kurumuna atanma, uzun süreli yurt içi veya yurt dışında görevlendirilme, uzun süreli hastalık ve benzeri durumlar ile enstitü yönetim kurulunun uygun göreceği mazeretler sebebiyle, ilgili anabilim dalı başkanlığının ve gerekli ise danışmanın görüşü de alınarak, başlanılan çalışmalar devam ettirilecek şekilde ilgili enstitü yönetim kurulunca değiştirilebilir. Bu haller dışında; öğrencinin yazılı gerekçeli talebi veya danışmanın yazılı olarak danışmanlıktan çekilme beyanı halinde de anabilim dalı başkanlığının görüşü alınarak enstitü yönetim kurulu tarafından danışman değişikliği yapılabilir.

Lisansüstü tez yazım dili ve tez sınavı

MADDE 33 – (1) Lisansüstü tezler İngilizce programlarda İngilizce, Türkçe programlarda Türkçe yazılır. Tez savunma sınavının hangi dilde yapılacağına jüri karar verir.

Programlar, sınavlar ve değerlendirme ile ilgili genel hususlar

MADDE 34 – (1) Enstitü anabilim dallarındaki lisansüstü öğretim programları; lisansüstü programdan mezun olunabilmesi için alınması gereken zorunlu/seçmeli dersler, tez, seminer ve benzeri çalışmalar ile bunların kredi toplamlarıdır. Bu öğretim programları, ilgili enstitü kurulunda görüşülerek onaylanır.

(2) Bir yarıyıldaki hangi lisansüstü derslerin açılacağı ve bu derslerin hangi öğretim üyeleri tarafından verileceği, ilgili enstitü anabilim dalları başkanlarının önerileri üzerine enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

(3) Lisansüstü programların kredi veya YÖK tarafından ilgili programın yer aldığı diploma düzeyi ve alan için Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesine göre belirlenen kredi aralığı ve öğrencilerin çalışma saati göz önünde tutularak Senato tarafından belirlenen AKTS kredisine göre oluşturulmasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Bir lisansüstü dersin yarıyıl kredi değeri, bir yarıyıl devam eden dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

b) İlgili diploma programını bitiren öğrencinin kazanacağı bilgi, beceri ve yetkinliklere o dersin katkısını ifade eden öğrenim kazanımları ile açıkça belirlenmiş teorik veya uygulamalı ders saatleri ve öğrenciler için öngörülen diğer faaliyetler için gerekli çalışma saatleri de göz önünde bulundurularak Senato tarafından belirlenen ilkeler çerçevesinde AKTS ders kredileri hesaplanır.

(4) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitim sırasında verilmesi zorunludur.

(5) Enstitü kurulu tarafından onaylanan dersler içinden hangilerinin öğrencilerin ders programlarında yer alacağına, öğrenci ile birlikte öğrencinin danışmanı karar verir. Danışmanlık görevi tez danışmanı atanıncaya kadar, enstitü anabilim dalı başkanı veya anabilim dalı başkanı tarafından yazılı olarak görevlendirilen program koordinatörü tarafından yapılır.

(6) İlgili enstitü yönetim kurulunun teklifi ve Senato onayıyla öğrencinin herhangi bir yarıyıldan sonra programına devam edebilmesi için gerekli ek başarı koşulları belirlenebilir.

(7) Yeterlik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, kağıt ortamında ve tüm adaylara eş zamanlı olarak yapılabileceği gibi, alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından, her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir. Sınavlarda sorulacak soruların hazırlanması, soru bankasının oluşturulması ve şifrelenmesi, sınav sorularının kağıt ortamında veya elektronik ortamda saklanması ile sınav güvenliğinin sağlanmasına ilişkin ilkeler ilgili enstitü yönetim kurulunun teklifi ile Senato tarafından belirlenir.

(8) Yüksek lisans ve doktora programlarına, hangi lisans ve yüksek lisans programlarından mezun olanların başvurabileceği, Senato tarafından belirlenir.

(9) İlgili enstitü, öğrenci kabul edilecek lisansüstü programların adları, başvurma koşulları, son başvuru tarihi, istenilen belgeleri ve diğer hususları ilan eder. Söz konusu ilan her yarıyıl başında öğrenci almak üzere verilir.

(10) Lisansüstü programlar Rektörlüğün bulunduğu il dışında sürdürülemez.

(11) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez.

Tezin veya dönem projesinin yayımlanması

MADDE 35 – (1) Kabul edilmiş olan tez veya dönem projesi tamamen veya kısmen enstitü tarafından yurt içinde veya yurt dışında yayımlanabilir. Tez veya dönem projesi, enstitünün yazılı izni olmadan hiçbir kişi veya kuruluş tarafından tamamen ya da kısmen yayımlanamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 36 – (1) Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrenciye bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğinin yanı sıra, mesleği ile ilgili uzmanlaşma alanlarında kapsamlı bilgi ve uygulama becerisi kazandırmaktır.

Süre

MADDE 37 – (1) Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır. Öğrenci, en geç üçüncü yarıyılın başından itibaren her yarıyıl tez çalışmasına kayıt yaptırmak zorundadır.

(2) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde Üniversitenin öngördüğü başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin ilişkisi kesilir.

Dersler

MADDE 38 – (1) Tezli yüksek lisans programında öğrencilerin alacağı derslerin belirlenmesinde ve değerlendirilmesinde aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Öğrencinin alacağı derslerin belirlenmesi ve kayıt işlemleri; tez danışmanı atanana kadar akademik danışman tarafından, tez danışmanı atandıktan sonra ise tez danışmanı tarafından yürütülür.

b) Öğrencinin tezli yüksek lisans programı, her birinin kredi değeri üç olan toplam yedi ders, kredisiz bir seminer dersi, tez çalışması ile uzmanlık alan dersinden oluşur. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla seminer dersi dahil en az sekiz ders ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Öğrenci, en geç danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez dönemi için kayıt yaptırmak zorundadır. Uzmanlık alan dersi; danışman tarafından diğer tüm akademik, idari yük ve görevlerine ek olarak, ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabulünden itibaren her yarıyıl ve öğrencinin tezini enstitüye teslim ettiği tarihe

kadar olan sürede, haftalık dört saati geçmemek şartı ile açılabilir. Her öğrenci, açılan uzmanlık alanı dersini almakla yükümlüdür.

c) Her yarıyılta yer alan kredili dersler zorunlu veya seçmeli derslerdir. Dersler, her yarıyıl için önerilen zorunlu veya seçimli dersler arasından seçilir. İkinci yarıyıldaki yer alan seminer dersi zorunludur.

ç) Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden en fazla iki ders seçilebilir.

d) Seminerlerin yazılmasında, Senato tarafından belirlenen tez yazım esaslarına uyulur. Seminer dersi dönem sonunda başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Seminer çalışmasının bir kopyası, semineri değerlendiren öğretim üyesinin imzası ve değerlendirme sonucu ile birlikte enstitüye teslim edilir.

e) Öğrenci, tez danışmanı atanmasını izleyen dönem başından itibaren her yarıyıl tez çalışmasına kayıt yaptırmak zorundadır. Tez çalışmasına kayıt yaptıran öğrenci, tez danışmanınca açılan uzmanlık alan dersine de kayıt yaptırmış sayılır.

f) Tezli yüksek lisans programı ikinci öğretim lisansüstü programı olarak yürütülebilir.

Tez danışmanı atanması

MADDE 39 – (1) İlgili anabilim dalı başkanlığı; her öğrenci için Üniversite kadrosundaki öğretim üyelerinden bir tez danışmanını, danışmanlık yüklerini ve uzmanlık alanlarını dikkate alarak, en geç birinci yarıyılın sonuna kadar enstitüye önerir. Enstitü yönetim kurulu, öğretim üyelerinin uzmanlık alanları, ders ve danışmanlık yükleri ile öneriyi de dikkate alarak tez danışmanını belirler ve atamasını yapar. Yeterli sayıda öğretim üyesinin bulunmaması halinde, doktorasını tamamlamış öğretim görevlileri de danışman olarak önerilebilir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, Üniversite kadrosu dışından da en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(2) Tez danışmanlığı için belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun onayı ile enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, Üniversite kadrosu dışından en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(3) Danışmanın emeklilik, başka göreve atanma, görevine son verilme, hastalık veya diğer nedenlerle çekilme talebi olması ya da anabilim dalı başkanlığının danışmanlık görevini yerine getiremediğine veya getiremediğine ilişkin gerekçeli görüşünü enstitüye bildirmesi halinde, birinci fıkraya göre öğrenciye yeni danışman atanır.

Tez önerisi

MADDE 40 – (1) Öğrenci, en geç danışman atanmasına ilişkin enstitü yönetim kurulu karar tarihini izleyen yarıyıl (ikinci yarıyıl) sonuna kadar tez danışmanının denetiminde bir tez konusu belirler ve tez yazım esaslarına uygun olarak hazırladığı tez projesi önerisini danışmanının onayından sonra ilgili anabilim dalı başkanlığına teslim eder.

(2) Tez konusu ve tez projesi önerisi, ilgili anabilim dalı kurulunda değerlendirilip, kabul edildikten sonra anabilim dalı başkanlığı tarafından, enstitüye gönderilir. Tez konusu ile birlikte tez projesi önerileri enstitü yönetim kurulunun onayı ile kesinleşir.

(3) Danışman atanmasına ilişkin enstitü yönetim kurulu kararını takip eden yarıyıl sonuna kadar tez konusu ve tez projesi önerisini, ilgili anabilim dalı başkanlığına geçerli bir mazereti olmadan teslim etmeyen öğrenciye ek süre verilmez. Verilen süre içerisinde tez önerisi vermeyen öğrencinin tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans programı diploması verilerek programla ilişkisi sona erdirilir.

(4) Tez konusu değişikliklerinde, bu maddede belirtilen işlemler tekrar edilir.

Tez jürisi oluşturulması

MADDE 41 – (1) Danışman, tezin savunulabilir olduğuna ilişkin yazılı beyanı ile birlikte, tezin bir nüshasını ilgili enstitüye teslim eder. Enstitü, söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana gönderir. İntihal programı raporunun enstitü yönetim kurulunca belirlenen esaslara uygun olması halinde, anabilim dalı başkanlığından ilgili öğrenci için tez jürisi oluşturulmasını ister. Yüksek lisans tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Bu amaçla; ilgili anabilim dalı başkanlığı, öğretim üyelerinin uzmanlık alanlarını göz önünde bulundurarak, her tez için üç asil ve iki yedek olmak üzere beş öğretim üyesini enstitü yönetim kuruluna önerir. Enstitü yönetim kurulu önerileri ve öğretim üyelerinin uzmanlık alanlarını dikkate alarak tez jürisini oluşturur ve atamasını yaparak anabilim dalı başkanlığına en geç bir hafta içerisinde bildirir. Jüri, biri öğrencinin danışmanı ve en az biri kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere en az üç üyeden oluşur. Ayrıca biri ilgili anabilim dalından, diğeri de başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere iki yedek jüri üyesi belirlenir. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 42 – (1) Öğrenci tezini, enstitü tez yazım kılavuzuna uygun biçimde yazmak ve yüksek lisans tez jürisi önünde sözlü olarak savunmak zorundadır. Tez, jüri üyesi sayısı kadar çoğaltılarak, öğrenci tarafından jüri üyelerine teslim edilir.

(2) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını tez danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını ilgili enstitüye gönderir. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Jüri üyeleri tezin ilgili enstitü tarafından kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde, ilgili anabilim dalı başkanlığının çağrısı üzerine toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Tez sınavı, yapılan çalışmanın sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir ve en çok doksan dakika sürelidir. Bu toplantıya mazereti nedeniyle katılmayan asıl üye/üyeler yerine, ilgili anabilim dalı başkanlığınca yedek üye/üyeler davet edilir. Eksik üye ile jüri toplantıları yapılmaz. İlan edilen günde yapılamayan jüri toplantısı için durum bir tutanakla tespit edilir ve ilgili enstitü müdürlüğünün görüşü de alınarak en geç on beş gün içinde ikinci bir toplantı günü belirlenir. İkinci kez toplanamayan jüriler hakkında ilgili enstitü yönetim kurulu kararına göre işlem yapılır.

(4) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitü müdürlüğüne tutanakla bildirilir.

(5) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(6) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin ilişkisi kesilir.

(7) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Tezli yüksek lisans diploması

MADDE 43 – (1) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine tezli yüksek lisans diploması verilir. Enstitü yönetim kurulu talep halinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

(2) Tezli yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(3) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından YÖK'e gönderilir.

(4) Diploma düzenleninceye kadar, diploma yerine geçmek üzere, öğrencinin yazılı talebiyle geçici mezuniyet belgesi de verilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 44 – (1) Tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konuda bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Tezsiz yüksek lisans programı ikinci öğretim lisansüstü programı olarak da yürütülebilir.

Süre

MADDE 45 – (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıranın yaptırmadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin ilişkisi kesilir.

Dersler

MADDE 46 – (1) Bu programın dersleri, toplam otuz krediden ve 60 AKTS'den az olmamak kaydıyla en az on ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Dönem projesinin ders sorumlusu, öğrencinin danışmanıdır. Öğrencinin dönem projesi konusu, öğrencinin eğilimleri de göz önünde bulundurularak, danışmanı tarafından belirlenir. Dönem projesi raporu, ilgili enstitünün dönem projesi yazma kılavuzuna göre hazırlanır. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Öğrenci, dönem projesinin alındığı yarıyıldan itibaren dönem projesine kayıt yaptırmak zorundadır. İkinci öğretim lisansüstü programlarında sadece tezsiz yüksek lisans eğitimi yürütülebilir. Bu programlarda doktora ve tezli yüksek lisans eğitimi yapılamaz.

(2) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üçü lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir.

(3) Enstitünün teklifi ve Senato onayıyla tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınavı uygulanabilir.

Danışman atanması

MADDE 47 – (1) Tezsiz yüksek lisans programında enstitü anabilim dalı başkanlığı her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya doktorasını bitirmiş bir öğretim elemanını en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirler ve atama işleminin gerçekleşmesi için ilgili enstitüye bildirir.

Tezsiz yüksek lisans diploması

MADDE 48 – (1) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan yüksek lisans öğrencisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Tezsiz yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur.

(2) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, başvurdukları tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılır.

Uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programı

MADDE 49 – (1) Uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programının yürütülmesi tezsiz yüksek lisans programına ilişkin usule tabidir.

ALTINCI BÖLÜM

Doktora Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 50 – (1) Doktora programının amacı; öğrenciye, bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdelerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırmaktır. Öğrencinin bu yeteneğini, özgün ve yenilik içeren bir bilimsel tez çalışmasını tamamlayarak ortaya koyması gerekir. Söz konusu yenilik; bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme veya bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini kapsamalıdır.

Süre

MADDE 51 – (1) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıldır. Yaz öğretimi bu süreye dahil edilmez. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişiği kesilir. Bu programda geçirilen süre yüksek lisans veya doktora programı sürelerine dahil edilmez.

(3) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya Üniversitenin öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişiği kesilir.

(4) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin ilişiği kesilir.

(5) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Dersler

MADDE 52 – (1) Doktora programı dersleri; tezli yüksek lisans derecesi olan öğrenciler için toplam yirmi bir krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması ve tez savunma sınavı olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az kırk iki kredilik on dört ders, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur.

(2) Doktora programları, yurt içi ve yurt dışı entegre doktora programları şeklinde de düzenlenebilir.

(3) Doktora programlarında enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir.

(4) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(5) Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

(6) Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

Danışman atanması

MADDE 53 – (1) Enstitü yönetim kurulu; anabilim dalı akademik kurulunun görüşü, ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ile her öğrenci için en geç üçüncü yarıyılın başına kadar bir öğretim üyesini danışman olarak atar. Danışman atamasında; uzmanlık alanı, ders ve danışmanlık yükleri dikkate alınır. Doktora programlarında öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir. Tez, sergi veya proje çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, Üniversite kadrosu dışından da en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(2) Yurt içi ve yurt dışındaki üniversiteler ile birlikte yürütülen programlarda, diğer üniversite tarafından atanan danışman da ikinci tez danışmanı olarak kabul edilir.

(3) Danışmanın emeklilik, başka göreve atanma, hastalık veya diğer nedenlerle çekilme talebi olması ya da ilgili başkanlığın veya öğrencinin gerekçeli talebinin enstitü yönetim kurulunca kabul edilmesi halinde, öğrenciye yeni danışman atanabilir.

(4) Öğrencinin alacağı derslerin belirlenmesi ve kayıt işlemleri tez danışmanı atanana kadar ilgili anabilim dalı başkanlığı tarafından yürütülür.

(5) Danışman öğretim üyeleri, tez öğrencisi için uzmanlık alan dersi açabilir. Derslerin tamamlanmasından sonraki dönemin başında tez veya proje çalışmasına kayıt yaptıran öğrenci, tez danışmanınca açılan kredisiz uzmanlık alan dersine de kayıt yaptırmış sayılır. Dönem sonunda başarı durumu, danışman tarafından başarılı veya başarısız olarak enstitüye bildirilir.

Doktora yeterlik sınavı

MADDE 54 – (1) Öğrenciler, derslerini başarıyla tamamladıklarında en geç beşinci yarıyılın sonuna kadar açılacak olan doktora yeterlik sınavına girmek zorundadırlar. Bu sınavın amacı; öğrencinin temel konular ve doktora çalışması ile ilgili konularda derinliğine bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır. Yeterlik sınavları; akademik takvimle belirlenen yarıyıl sonu sınav tarihlerinde, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Doktora yeterlik sınavı yazılı sınavından en az 70 puan alan sözlü sınava girer. Yazılı sınavda başarılı olamayanlar sözlü sınava alınmaz.

(2) Doktora yeterlik sınavları Nisan ve Ekim aylarında olmak üzere yılda iki kez yapılır. Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır. Yeterlik sınavında iki defa başarısız olan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Yeterlik sınavları; anabilim dalı başkanlığınca önerilen, ilgili enstitü yönetim kurulunca onaylanan ve beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Doktora yeterlik komitesinin görev süresi iki yıldır. İlgili anabilim dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile komite üyeleri daha önceden değiştirilebilir. Komite; farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla yeterlik sınav jürileri kurulmasını önerebilir. Yeterlik sınavı jürisi; yeterlik komitesince önerilen ve ilgili enstitü yönetim kurulunca kabul edilen, biri öğrencinin danışmanı, en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, beş asıl ve biri Üniversite dışından olmak üzere, iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik komitesi/jürisi; öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı ya da başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Gerekçeli ve yazılı bu karar, anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç iş günü içinde bir tutanakla müdürlüğe bildirilir.

(4) Yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölgülerden bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

(5) Doktora yeterlik komitesi, gerekli gördüğü durumlarda, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının 1/3'ünü geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrencinin tez çalışmaları ile ilgili işlemlerin başlatılması için, fazladan alacağı dersleri tamamlaması beklenmez.

Doktora tez izleme komitesi

MADDE 55 – (1) Doktora yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için; bir ay içinde, ilgili anabilim dalı başkanlığınca önerilen ve ilgili enstitü yönetim kurulunca kabul edilen bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi, tez danışmanı ve biri ilgili anabilim dalı içinden, diğeri ise öncelikli olarak bir başka yükseköğretim kurumundan veya enstitüye bağlı başka bir anabilim dalından olmak üzere üç öğretim üyesinden oluşur. Tez izleme komitesi üyelerinin uzmanlık alanlarının tez konusu ile uyumlu olmasına ve özellikle disiplinler arası tez çalışmalarında ilgili disiplinin öğretim üyelerinin görev almasına dikkat edilir. İkinci tez danışmanı komite toplantılarına katılabilir. Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, danışmanın görüşü alınarak ilgili başkanlığın gerekçeli önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulunun kararı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

(3) Yurt dışındaki üniversiteler ile birlikte yürütülen programlarda öğrencinin gönderildiği kurum içinden atanan ikinci danışman, tez çalışması için yurt dışına gönderilen öğrenciler için ise öğrencinin danışmanı tez izleme komitesi raporuna esas teşkil edecek bir raporu komite toplantısından önce ilgili başkanlığa iletir. Tez izleme komitesi gönderilen raporu değerlendirerek kendi raporuna ekler.

Tez önerisinin savunulması

MADDE 56 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan öğrenci; sınav tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesinin önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisiyle ilgili yazılı bir raporu danışmanına verir ve bu öneri danışman tarafından sözlü savunma sınavı tarihinden en az on beş gün önce komite üyelerine sunar.

(2) Tez veya proje önerisi savunması izleyicilere açık olarak yapılır.

(3) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez veya proje önerisinin kabul veya reddine oy birliği ya da oy çokluğuyla karar verir. İlgili anabilim dalı başkanlığı, tez izleme komitesinin kararını tez önerisi savunmasını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirir.

(4) Tez önerisi reddedilen öğrenci, tez izleme komitesi toplantı tarihinden itibaren yedi iş günü içerisinde, danışmanın ve/veya tez konusunun değiştirilmesini isteyebilir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi oluşturulabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde; danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde yeniden tez önerisi savunma sınavına alınır. Tez önerisi bu sınavda da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(5) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir yıl sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir.

(6) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

Tez çalışması

MADDE 57 – (1) Derslerini başarıyla tamamlayan, yeterlik sınavında başarılı olan ve tez önerisi kabul edilen öğrenci; tez izleme komitesi gözetiminde tezini hazırlar.

(2) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, her yarıyıl sonunda, akademik takvimle belirlenen yarıyıl sonu sınav tarihlerinde birer kere olmak üzere yılda iki kez, anabilim dalı başkanlığına on beş gün önce toplantı tarihi bildirilmek suretiyle toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az on beş gün önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda, o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve sonraki dönemde yapılacak çalışmalar belirtilir. Öğrenci bu çalışmalarını komite önünde sözlü olarak savunur. Öğrencinin çalışmaları komite üyelerince başarılı ya da başarısız olarak belirlenir. Gerekçeli ve yazılı bu karar, anabilim dalı başkanlığınca, toplantı tarihini izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitü müdürlüğüne bir tutanakla bildirilir.

(3) Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrenciye, anabilim dalı başkanının önerisi, ilgili enstitü yönetim kurulunun kararı ile yeni bir danışman atanabilir ve öğrenciden yeni bir tez önerisi hazırlaması istenebilir.

Tez jürisi oluşturulması

MADDE 58 – (1) Tez izleme komitesinin tezin savunulabilir olduğuna ilişkin yazılı kararı ile birlikte, danışman tezin bir nüshasını ilgili enstitüye teslim eder. Enstitü, söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve tez izleme komitesi üyelerine gönderir. İntihal programı raporunun enstitü yönetim kurulunca belirlenen esaslara uygun olması halinde, anabilim dalı başkanlığından ilgili öğrenci için tez jürisi oluşturulmasını ister. Doktora tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Tez jürisi; öğrencinin tez izleme komitesinde bulunan üç öğretim üyesi ile en az ikisi farklı bir üniversiteden olmak üzere beş asıl, en az biri farklı bir üniversiteden olmak üzere iki yedek üyeden oluşur. İkinci danışman olması durumunda, bu danışman komite toplantılarına oy hakkı olmaksızın katılabilir. Jüri, gerekli görülen hallerde enstitü yönetim kurulu kararıyla değiştirilebilir.

Doktora tezinin sonuçlanması

MADDE 59 – (1) Tez hazırlayan öğrenci elde ettiği sonuçları; tez izleme komitesinin, tez savunmasına girebileceğine ilişkin nihai raporundan sonra tezini tez yazım esaslarına uygun biçimde yazmak ve jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Doktora yeterlik çalışması sonunda hazırlanacak tezin; bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme veya bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden birini yerine getirmesi gerekir.

(3) Tez, jüri üyesi sayısı kadar çoğaltılarak öğrenci tarafından jüri üyelerine teslim edilir.

(4) Doktora tez jürisi, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Öğrencinin tez savunma sınavına girmeden önce, ilgili enstitü müdürlüğüne intihal programı raporu da teslim etmesi gerekir. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tarihi önceden ilan edilen sınav dinleyicilere açık olarak yapılır ve en çok iki saat sürelidir. Bu toplantıya mazereti nedeniyle katılamayan asıl üye/üyeler yerine, ilgili anabilim dalı başkanlığınca yedek üye/üyeler davet edilir. Eksik üye ile jüri toplantıları yapılmaz. İlan edilen günde yapılamayan jüri toplantısı için durum bir tutanakla tespit edilir ve ilgili müdürlüğün görüşü de alınarak en geç on beş gün içinde ikinci bir toplantı günü belirlenir. İkinci kez toplanamayan jüriler konusunda yapılacak işleme, ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir.

(5) Jüri üyeleri, tez veya metinle ilgili olarak, tez veya metin değerlendirme raporlarını, tez savunma sınavı başlamadan önce öğrencinin dosyasına konmak üzere, enstitüye teslim eder.

(6) Tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitü müdürlüğüne tutanakla bildirilir.

(7) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en çok altı ay içinde, gerekli düzeltmeleri yaparak tezini jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi kabul edilmeyen öğrenci, tez savunma sınavına yeniden girebilir, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir.

(8) Tez çalışması reddedilen öğrenci, tez savunma sınavına yeniden girebilir, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Tez savunma sınavı, en erken takip eden yarıyıldaki tekrarlanabilir.

(9) Lisans derecesi ile doktora kabul edilmiş olanlardan tezde başarılı olamayanlar için talepleri halinde şartları sağlamak kaydıyla tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Doktora diploması

MADDE 60 – (1) Doktora yeterlik ve tez savunma sınavında başarılı olan ve doktora tez, sergi veya projesinin ciltlenmiş ve jüri üyelerince imzalanmış en az üç kopyasını tez savunma sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde enstitüye teslim eden öğrenciyeye, diğer koşulları da sağlamak kaydıyla anabilim dalının adının yer aldığı bir diploma verilir. Diploma düzenleninceye kadar, diploma yerine geçmek üzere, öğrencinin yazılı talebiyle geçici mezuniyet belgesi de verilebilir. Mezuniyet tarihi tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(2) Tezin şekil yönünden uygun olması için; tezlerin tez yazım esaslarına uygun olarak yazılması ve çoğaltılması, enstitü ve YÖK tarafından belirtilen şartları taşıması gerekir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tebliğat

MADDE 61 – (1) Eğitim-öğretim, sınavlar ve öğrenim sürecine ilişkin tüm konularda ilgili enstitü tarafından Üniversitenin içerisindeki ilan panolarında veya internet sitesinde yapılan ilanlar öğrencinin şahsına yapılmış sayılır. Tüm ilanların takibinden ve öğrencilik süreci içerisindeki işlemlerin gerçekleştirilmesinden öğrenci şahsen sorumludur.

(2) Öğrenci hakkındaki diğer bireysel işlemler, ilk kayıta öğrenci tarafından yazılı olarak beyan edilen veya daha sonra yazılı bildirimle değiştirilen adresine yollanmak suretiyle tebliğ edilir.

Yurt dışından alınan belgeler

MADDE 62 – (1) Lisansüstü programlara öğrenci kabulünde yurt dışından denkliği verilmiş belgelerin geçerlilik süresi yurt içinde yapılan sınavların geçerlilik süresi ile eş tutulur.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 63 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Senato ve enstitü yönetim kurulu kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 64 – (1) 30/4/2013 tarihli ve 28633 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Hava Kurumu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelikle getirilmiş hükümlerin uygulaması ve belirlenmiş süreler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.

(2) 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan öğrenciler doktora programlarına başvurabilir.

(3) 20/4/2016 tarihinden önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 34 üncü maddenin onbirinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce lisansüstü programlara kayıtlı öğrenciler hakkında 25 inci maddenin sekizinci ve on birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.*

Yürürlük

MADDE 65 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 66 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörü yürütür.

*21/12/2016 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde (27.05.2018/30433 R.G.) tarihinde yürürlüğe girer.

(Yani 21 Aralık 2016 tarihinden önce kayıt yapan öğrencilere; 21 Aralık 2016’dan 27 Mayıs 2018’e kadar yürürlükte olan CB-BB notu uygulanmayacaktır.)